วารสารการวิจัยการศึกษาขั้นพื้นฐาน
OBEC Basic Education Research Journal
ปีที่ 5 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2568)
Vol. 5 No. 2 (July - December 2025)

การพัฒนาความสามารถในการอ่านขั้นสูงของนักเรียนด้วยเทคนิคการสอนแบบ DEEP ร่วมกับการใช้หนังสือพระราชนิพนธ์ ในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้ากรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

Developing Students' Advanced Reading Ability Using DEEP Teaching Technique with Royal Books Written by Her Royal Highness Princess Maha Chakri Sirindhorn

Received: September 19, 2025
Revised: December 22, 2025
Accepted: January 15, 2026

นราธิป สาริพันธ์*
Narathip Sariphan
จามรี เชื้อชัย**
Jamaree Chueachai

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสร้างนวัตกรรม และ 2) เพื่อศึกษาผลการใช้นวัตกรรมพัฒนาความสามารถในการอ่านขั้นสูงด้วยเทคนิคการสอนแบบ DEEP ร่วมกับการใช้หนังสือพระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้ากรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยเน้นประเมินผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านขั้นสูง ความสามารถในการอ่านขั้นสูง พฤติกรรมการเรียนรู้ และการจัดการเรียนรู้ของครู (ตามการรับรู้ของนักเรียน) กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 โรงเรียนนาส่วงวิทยา จำนวน 24 คน โดยวิธีเลือกแบบเจาะจง การดำเนินการวิจัยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ 10 แผน (รวม 10 ชั่วโมง) ในรายวิชาภาษาไทยพื้นฐาน ระหว่างเดือนกรกฎาคมถึงกันยายน 2568 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย แบบประเมินคุณภาพนวัตกรรม แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ แบบประเมินความสามารถ แบบประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ และแบบสังเกตการจัดการเรียนรู้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า นวัตกรรม ที่พัฒนาขึ้นซึ่งประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ 4 ขั้นตอน มีคุณภาพในระดับมากที่สุด และหลังการใช้นวัตกรรม ผลสัมฤทธิ์ด้านความสามารถในการอ่านขั้นสูงหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยมีคะแนนเฉลี่ยผลต่างเท่ากับ 10.50 นอกจากนี้ ความสามารถในการอ่านขั้นสูงของนักเรียนอยู่ในระดับดีมาก พฤติกรรมการเรียนรู้พัฒนาความสามารถในการอ่านขั้นสูงอยู่ในระดับดีมาก และการจัดการเรียนรู้ของครูตามการรับรู้ของนักเรียนอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: ความสามารถในการอ่านขั้นสูง; เทคนิคการสอนแบบ DEEP; การจัดการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์

*ครูผู้ช่วย, โรงเรียนนาส่วงวิทยา, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ
Assistant Teacher, Na Suang Wittaya School, The Secondary Educational Service Area Office Ubon Ratchathani Amnat Charoen
**ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ
Supervisor Senior Professional Level, The Secondary Educational Service Area Office Ubon Ratchathani Amnat Charoen

Abstract

The objectives of this study were: 1) to develop an instructional innovation, and 2) to investigate the effects of using said innovation to enhance advanced reading abilities through the DEEP teaching technique combined with the royal writings of Her Royal Highness Princess Maha Chakri Sirindhorn. The study focused on evaluating advanced reading achievement, advanced reading ability, learning behaviors, and instructional management (as perceived by students). The target group consisted of 24 Mathayom Suksa 1/1 students at Nasuang Wittaya School, selected via purposive sampling. The research was implemented using 10 lesson plans (totaling 10 hours) within the Fundamental Thai Language course between July and September 2025. The instruments used for data collection included an innovation quality assessment form, an achievement test, an ability assessment form, a learning behavior assessment form, and an instructional management observation form. Data were analyzed using frequency, mean, standard deviation, and content analysis.

The research results indicated that the developed innovation, comprising 5 components and 4 steps, was rated at the highest quality level. After implementation, post-learning advanced reading achievement was higher than pre-learning achievement, with a mean difference of 10.50. Furthermore, students' advanced reading ability was at a very good level, learning behaviors regarding advanced reading development were at a very good level, and instructional management, as perceived by students, was at a high level

Keywords: High-Level Reading Abilities; DEEP Teaching Technique; Creative Learning Management

บทนำ

พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ในการประชุมทางวิชาการของชุมนุมภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2505 ความตอนหนึ่งว่า “ภาษาไทยนั้นเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งของชาติ ภาษาทั้งหลายเป็นเครื่องมือของมนุษย์ชนิดหนึ่ง คือเป็นทางสำหรับแสดงความคิดเห็นอย่างหนึ่ง เป็นสิ่งที่สวยงามอย่างหนึ่ง เช่น ในทางวรรณคดี เป็นต้น ฉะนั้นจึงจำเป็นต้องรักษาไว้ให้ดี” (กรมวิชาการ, 2539) จากพระราชดำรัสข้างต้น จะเห็นได้ว่าภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพ และเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจ และความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจธุระการงาน และดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตย ได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ

เพื่อพัฒนาความรู้ กระบวนการคิดวิเคราะห์ วิจารณ์ และสร้างสรรค์ ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี สุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์ และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป (วรรณี โสมประยูร, 2553) ดังนั้นการเรียนและฝึกทักษะการใช้ภาษาไทย จึงเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งสำหรับคนไทยทุกคน

การเรียนรู้ผ่านการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์และการลงมือปฏิบัติจริง เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านขั้นสูง อาศัยการฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง การที่เลือกใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้สูงสุด โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมในบทเรียนและการแสดงออกอย่างอิสระ การสอนภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษา จึงควรเน้นให้นักเรียนได้ฝึกทักษะด้วยตนเอง ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน โดยที่ครูมีบทบาท เป็นเพียงผู้สร้างสถานการณ์และกำหนดขอบเขตให้เหมาะสม เพื่อให้นักเรียนได้แสดงความสามารถอย่างเต็มที่ (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2563) โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะการอ่านขั้นสูง ที่ต้องใช้ความสามารถในการตีความ วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินคุณค่า ข้อมูลนั้นจำเป็นต้องใช้สื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและมีความหมายต่อผู้เรียน เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ การนำหนังสือพระราชนิพนธ์ของสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ มาใช้เป็นสื่อการเรียนรู้ จึงเป็นตัวอย่างที่ดี เนื่องจากเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณค่าทั้งในด้านภาษา เนื้อหา และคุณธรรม ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาทักษะการอ่านขั้นสูงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากประสบการณ์ของผู้พัฒนานวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาภาษาไทยในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 พบว่า แม้นักเรียนจะได้มีโอกาสทำกิจกรรมการเรียนรู้ทางภาษาในรูปแบบที่หลากหลาย แต่ยังพบข้อจำกัดในการพัฒนาทักษะการอ่านขั้นสูง โดยเฉพาะในด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการคิดเชิงวิพากษ์ ซึ่งล้วนเป็นทักษะที่สำคัญต่อการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้นและการใช้ภาษาไทยอย่างมีประสิทธิภาพ จากการวิเคราะห์แนวทางการสอน พบว่า การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกคิด ฝึกวิเคราะห์ และมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้จริงเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง จึงได้เลือกใช้เทคนิคการสอนแบบ DEEP ซึ่งเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาตามทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ (Constructivist Learning Theory) ของ Jean Piaget โดยเป็นเทคนิคการสอนที่เน้นให้นักเรียนลงมือทำด้วยตนเอง (Do it yourself), แลกเปลี่ยนประสบการณ์ (Experience Sharing), อธิบายและประยุกต์ใช้ความรู้ (Explain and apply) และฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง (Practice Repeatedly) ซึ่งกระบวนการทั้ง 4 นี้สอดคล้องกับธรรมชาติของการเรียนรู้วิชาภาษาไทยที่ต้องใช้กระบวนการฝึกฝนผ่านประสบการณ์ตรง นอกจากนี้การเลือกใช้หนังสือพระราชนิพนธ์ของสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ซึ่งเปี่ยมไปด้วยคุณค่าทางภาษา วรรณศิลป์ และแง่คิดเชิงวัฒนธรรม เป็นสื่อกลางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ช่วยส่งเสริมการอ่านเชิงลึกและสร้างแรงบันดาลใจให้แก่นักเรียนได้อย่างดีเยี่ยม โดยผู้พัฒนาได้พัฒนาสื่อการเรียนออนไลน์ในรูปแบบ Google Sites สำหรับการรวบรวมหนังสือพระราชนิพนธ์ ทั้ง 10 เรื่อง แบบทดสอบกิจกรรมเกมการอ่านขั้นสูงภาษาไทย และสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา Anywhere Anytime

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาความสามารถในการอ่านขั้นสูงของนักเรียนด้วยเทคนิคการสอนแบบ DEEP ร่วมกับการใช้หนังสือพระราชนิพนธ์ ในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างนวัตกรรมพัฒนาความสามารถในการอ่านขั้นสูงด้วยเทคนิคการสอนแบบ DEEP ร่วมกับการใช้หนังสือพระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนาส่วงวิทยา
2. เพื่อศึกษาผลการใช้นวัตกรรมพัฒนาความสามารถในการอ่านขั้นสูงด้วยเทคนิคการสอนแบบ DEEP ร่วมกับการใช้หนังสือพระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนาส่วงวิทยา ประกอบด้วย
   2.1 ผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านขั้นสูงของนักเรียน
   2.2 ความสามารถในการอ่านขั้นสูงของนักเรียน
   2.3 พฤติกรรมการเรียนรู้พัฒนาความสามารถในการอ่านขั้นสูง
   2.4 พฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ของครู

การทบทวนวรรณกรรม

การพัฒนาความสามารถในการอ่านขั้นสูงของนักเรียนด้วยเทคนิคการสอนแบบ DEEP ร่วมกับการใช้หนังสือพระราชนิพนธ์ ในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้ากรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้นำแนวคิดและทฤษฎีที่สำคัญมาใช้ในการทบทวนวรรณกรรม ดังนี้

1. นโยบายและจุดเน้นด้านการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21

นโยบายด้านการส่งเสริมการอ่านในประเทศไทย เป็นประเด็นที่ได้รับการผลักดันมาอย่างต่อเนื่อง โดยเน้นการสร้างวัฒนธรรมการอ่านให้เกิดขึ้นในสังคมไทยอย่างยั่งยืน ทั้งในระดับครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษา โดยมีเป้าหมายเพื่อยกระดับทักษะการอ่านของประชากรในทุกช่วงวัยให้สามารถอ่านออกเขียนได้ และนำไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยมีการประกาศให้ "การอ่านเป็นวาระแห่งชาติ" มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2552 เพื่อให้ทุกภาคส่วนตระหนักถึงความสำคัญของการส่งเสริมการอ่านและร่วมมือกันดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม (กรมวิชาการ, 2552) การขับเคลื่อนนโยบายดังกล่าว ได้มีการกำหนดจุดเน้นและเป้าหมายที่ชัดเจนในระดับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) โดยในปัจจุบันนโยบายและจุดเน้นประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567-2568 ได้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการอ่านเพื่อเป็นวิถีในการค้นหาความรู้และต่อยอดองค์ความรู้ที่สูงขึ้น รวมถึงการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านตามแนวทางการประเมิน PISA เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2567) การวิจัยนี้จึงมุ่งส่งเสริมและพัฒนาทักษะการอ่านขั้นสูง ผ่านกระบวนการสอนตามทฤษฎีการสอนเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งถือเป็นแนวทางการจัดการการเรียนรู้ที่พัฒนาทักษะการอ่านขั้นสูงของผู้เรียน

ซึ่งสอดคล้องกับ นโยบายและจุดเน้นสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านตามแนวทางการประเมิน PISA

2. รูปแบบการพัฒนานวัตกรรมตามแนว ADDIE Model

การพัฒนานวัตกรรมเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านขั้นสูงของนักเรียนอย่างเป็นระบบ ผู้วิจัยได้นำรูปแบบการพัฒนานวัตกรรมตามแนว ADDIE Model มาใช้ ซึ่งประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวิเคราะห์ (Analysis) เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการ 2) การออกแบบ (Design) เพื่อกำหนดโครงสร้างการจัดการเรียนรู้และกิจกรรม 3) การพัฒนา (Development) เพื่อสร้างสื่อและนวัตกรรมตามแบบที่กำหนด 4) การนำไปใช้ (Implementation) เพื่อทดลองใช้และจัดกิจกรรมในชั้นเรียน และ 5) การประเมินผล (Evaluation) เพื่อประเมินประสิทธิภาพและคุณภาพของนวัตกรรมที่พัฒนา (อารีย์ รังสิยานนท์, 2564) การเลือกใช้โมเดลดังกล่าวมีความเหมาะสม เพราะเป็นกรอบการพัฒนาที่ช่วยให้การออกแบบนวัตกรรมมีความเป็นระบบ และสามารถตรวจสอบได้ในทุกขั้นตอน ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายการยกระดับศักยภาพครูให้สามารถสร้างสรรค์และนำนวัตกรรมมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพ (พระพัฒนพล สิริสุวณโณ และวิทยา ทองดี, 2566)

3. ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์

ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ เชื่อว่าการเรียนรู้ไม่ใช่การรับข้อมูลจากภายนอกเข้ามาสู่สมองโดยตรง แต่เป็นกระบวนการที่ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ขึ้นมาด้วยตนเองผ่านการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมและประสบการณ์ต่าง ๆ โดยทฤษฎีนี้มีรากฐานมาจากแนวคิดของ John Dewey ซึ่งเน้นย้ำถึงความสำคัญของการเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติ (Learning by Doing) และการแก้ปัญหาในสถานการณ์จริง การเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ (Creative Learning) จึงเป็นกระบวนการที่มุ่งพัฒนาศักยภาพผู้เรียนผ่านการลงมือปฏิบัติจริง เน้นการสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ โดยมีครูทำหน้าที่เป็นโค้ช หรือผู้อำนวยความสะดวกที่คอยให้คำแนะนำและข้อมูลย้อนกลับเชิงสร้างสรรค์ (Authentic Creative Feedback) เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง (วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒผล, 2563) ซึ่งเพื่อให้การจัดการเรียนรู้บรรลุผลดังกล่าวจำเป็นต้องเข้าใจแนวคิดพื้นฐานและกระบวนการสำคัญ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 แนวคิดพื้นฐาน ในบริบทสังคมโลกยุคใหม่ที่ลักษณะงานมีความเป็นงานสร้างสรรค์ (Creative Work) มากขึ้น ผู้เรียนจึงจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาให้มีความคิดริเริ่มและนวัตกรรม โดยมองว่าการสร้างสรรค์ (Creativity) คือหัวใจสำคัญของการเรียนรู้ที่จะช่วยให้ผู้เรียนทำงานได้อย่างมีคุณภาพและยั่งยืน โดยมีพลังความคิด (Power Thinking) หรือการคิดเชิงบวก เป็นรากฐานสำคัญที่ช่วยขับเคลื่อนการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์นี้ให้เกิดขึ้นจริง (วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒผล, 2563)

3.2 กระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ เพื่อให้แนวคิดพื้นฐานข้างต้นนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง กระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์จึงถูกออกแบบมาเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาความคิดและทักษะอย่างรอบด้าน (ศิวรักษ์ ศรีสะอาดดี และยศวีร์ สายฟ้า, 2566) โดยมี 5 ขั้นตอนหลัก ดังนี้

1) การสร้างแรงบันดาลใจ (Inspiration): ครูใช้สื่อ คำถาม หรือกิจกรรมเพื่อกระตุ้นความอยากรู้อยากเห็น และเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมของผู้เรียนเข้ากับบทเรียนใหม่

2) การสำรวจและลงมือปฏิบัติ (Exploration & Action): ผู้เรียนลงมือทำกิจกรรม เช่น การค้นคว้า ทดลอง หรือทำโครงงาน เพื่อสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

3) การแลกเปลี่ยนและสะท้อนคิด (Sharing & Reflection): ผู้เรียนแบ่งปันสิ่งที่ค้นพบร่วมกับเพื่อนและครู โดยครูให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) เพื่อสร้างความเข้าใจที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

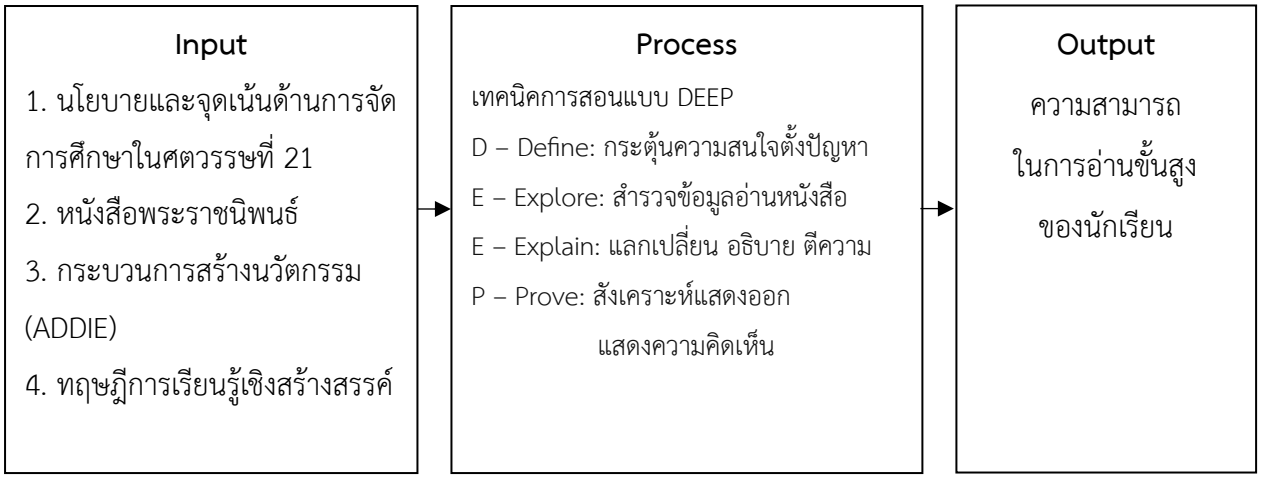
4) การสังเคราะห์และสร้างสรรค์ (Synthesis & Creation): ผู้เรียนประมวลผลความรู้เพื่อสร้างสรรค์ชิ้นงาน หรือแนวคิดใหม่ที่เป็นรูปธรรม

5) การนำไปใช้จริง (Application): ผู้เรียนนำความรู้ไปปรับใช้ในชีวิตจริง ซึ่งเป็นการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต

จากการศึกษาทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ในข้อ 3 ที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติและการคิดวิเคราะห์ด้วยตนเองนั้น ผู้วิจัยได้นำหลักการดังกล่าวมาเป็นฐานคิดสำคัญในการออกแบบนวัตกรรม เนื่องจากกระบวนการอ่านขั้นสูงไม่ได้เป็นเพียงการรับสาร แต่ต้องอาศัยกระบวนการทางปัญญาในการตีความ วิเคราะห์ และประเมินค่า ซึ่งสอดคล้องกับหัวใจสำคัญของการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์

งานวิจัยนี้จึงมุ่งบูรณาการ ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ ร่วมกับ รูปแบบการพัฒนา ADDIE Model และเทคนิคการสอนแบบ DEEP เพื่อสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ โดยมีเป้าหมายเพื่อยกระดับทักษะการอ่านขั้นสูงของนักเรียนให้สอดคล้องกับแนวทางการประเมิน PISA ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนเกิดความสามารถในการวิเคราะห์ ตีความ และประเมินคุณค่าข้อมูลได้อย่างเป็นระบบ อีกทั้งยังมีการวัดและประเมินผลนวัตกรรมอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์และพฤติกรรมการเรียนรู้ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านของนักเรียนอย่างยั่งยืน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนาความสามารถในการอ่านขั้นสูงของนักเรียนด้วยเทคนิคการสอนแบบ DEEP ร่วมกับการใช้หนังสือพระราชนิพนธ์ ในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ผู้ศึกษาได้นำเสนอวิธีดำเนินการศึกษาตามวัตถุประสงค์ของการสร้างนวัตกรรมและการศึกษาผลการใช้นวัตกรรม มีรายละเอียดดังนี้

1. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยแบ่งกระบวนการศึกษาออกเป็น 2 ระยะ เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์การวิจัย ได้แก่

ระยะที่ 1 การสร้างและหาคุณภาพนวัตกรรม เป็นการศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรและเนื้อหาเพื่อสร้างแผนการจัดการเรียนรู้และเครื่องมือวัดผล พร้อมทั้งนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพจำนวน 3 ท่าน

ระยะที่ 2 การนำนวัตกรรมไปใช้ เป็นการนำนวัตกรรมที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้ว ไปใช้จัดการเรียนรู้กับกลุ่มเป้าหมายเพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ และพฤติกรรมการเรียนรู้พัฒนาความสามารถในการอ่านขั้นสูงของนักเรียน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเดชอุดม จำนวน 5 ห้อง รวมทั้งหมดจำนวน 159 คน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 ห้องเรียน 1 ห้อง จำนวน 24 คน ของโรงเรียนเดชอุดม เป็นกลุ่มตัวอย่างซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง

3. เครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วนหลัก ได้แก่ นวัตกรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีรายละเอียดดังนี้

3.1 นวัตกรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้

1) แผนการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้สร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการสอนแบบ DEEP ร่วมกับหนังสือพระราชนิพนธ์ ในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จำนวน 10 แผน (รวมเวลา 10 ชั่วโมง) โดยมีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

1.1 ขั้นการสร้าง ศึกษาหลักสูตรแกนกลางฯ ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศึกษาทฤษฎีการสอนแบบ DEEP และคัดเลือกหนังสือพระราชนิพนธ์ที่เหมาะสม จากนั้นดำเนินการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ให้ครบตามกำหนด

1.2 ขั้นการหาคุณภาพ (ความเที่ยงตรง) นำแผนการจัดการเรียนรู้เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องขององค์ประกอบ ความสอดคล้องของเนื้อหา กิจกรรม และการวัดประเมินผล (Content Validity) เกณฑ์การพิจารณา นำผลการประเมินมาคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยคัดเลือกแผนที่มีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านขั้นสูง เป็นแบบทดสอบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ เพื่อนำไปใช้จริง จำนวน [ระบุจำนวนที่ใช้จริง เช่น 30] ข้อ

1.1 ขั้นการสร้าง วิเคราะห์ตัวชี้วัด สร้างตารางวิเคราะห์ข้อสอบ (Test Blueprint) และดำเนินการออกข้อสอบให้ครอบคลุมพฤติกรรมการอ่านขั้นสูง

1.2 ขั้นการหาคุณภาพเครื่องมือ

ความเที่ยงตรง นำเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์การเรียนรู้ คำนวณค่า IOC (เลือกข้อที่มีค่า 0.50 – 1.00)

การทดลองใช้นำข้อสอบไปทดลองสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 35 คน

วิเคราะห์ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) คัดเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.20 – 0.80 และค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป

ความเชื่อมั่น นำข้อสอบที่คัดเลือกแล้วมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ โดยใช้สูตร Kuder-Richardson 20 (KR-20) โดยตั้งเกณฑ์ความเชื่อมั่นที่ยอมรับได้ต้องไม่ต่ำกว่า 0.70

2) แบบประเมินความสามารถในการอ่านขั้นสูง เป็นแบบมาตรประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง พอใช้ และปรับปรุง

2.1 ขั้นการสร้าง ศึกษานิยามศัพท์และองค์ประกอบของการอ่านขั้นสูง กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน (Rubrics Score) ที่ชัดเจนในแต่ละระดับ

2.2 ขั้นการหาคุณภาพเครื่องมือ

ความเที่ยงตรง ให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องของภาษาและความครอบคลุมของเนื้อหา คำนวณค่า IOC

ความเชื่อมั่น (Reliability): นำไปทดลองใช้ (Try-out) และนำผลมาคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach’s Alpha Coefficient) โดยต้องมีค่าตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป

3) แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ เป็นแบบมาตรประมาณค่า (Rating Scale) หรือแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) เพื่อสังเกตความสนใจ การร่วมกิจกรรม และกระบวนการกลุ่ม

3.1 ขั้นการสร้าง กำหนดพฤติกรรมบ่งชี้ที่สอดคล้องกับขั้นตอนการสอนแบบ DEEP และคุณลักษณะที่พึงประสงค์

3.2 ขั้นการหาคุณภาพ

ความเที่ยงตรง ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน คำนวณค่า IOC

ความเชื่อมั่น ใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค

4) แบบประเมินการจัดการเรียนรู้ของครู (ความพึงพอใจของนักเรียน) เป็นแบบมาตรประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรม สื่อ และบรรยากาศการเรียนรู้

4.1 ขั้นการสร้าง: สร้างข้อคำถามให้ครอบคลุมด้านเนื้อหา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนรู้ และด้านการวัดประเมินผล

4.2 ขั้นการหาคุณภาพ

ความเที่ยงตรง ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน คำนวณค่า IOC

ความเชื่อมั่น นำไปทดลองใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ให้มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนการสร้างและการใช้นวัตกรรม โดยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การสร้างและหาคุณภาพนวัตกรรม ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาข้อมูลพื้นฐานและพัฒนาเครื่องมือ โดยมีขั้นตอนดังนี้

1) การศึกษาและวิเคราะห์ ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย รวมถึงแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคการสอนแบบ DEEP และหนังสือพระราชนิพนธ์ฯ

2) การสร้างเครื่องมือ ดำเนินการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ และเครื่องมือวัดผลประเมินผลที่ครอบคลุมวัตถุประสงค์การวิจัย

3) การตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ นำนวัตกรรมและเครื่องมือที่สร้างขึ้น เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม และความสอดคล้อง (IOC)

4) การปรับปรุงและเตรียมความพร้อม นำข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือให้สมบูรณ์ และจัดพิมพ์เพื่อเตรียมนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย

ระยะที่ 2 การนำนวัตกรรมไปใช้ ผู้วิจัยนำนวัตกรรมที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้ว ไปทดลองใช้กับนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 โรงเรียนนาส่วงวิทยา โดยมีลำดับขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1) การทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) ทำการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านขั้นสูงกับนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย ก่อนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่สร้างขึ้น

2) การดำเนินการจัดการเรียนรู้: ผู้วิจัยดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการสอนแบบ DEEP ร่วมกับการใช้หนังสือพระราชนิพนธ์ฯ จำนวน 10 แผน รวมระยะเวลา 10 ชั่วโมง

4) การเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเรียน ในขณะดำเนินการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยทำการสังเกตและบันทึกข้อมูลโดยใช้ แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ เพื่อติดตามพัฒนาการความสามารถในการอ่านขั้นสูงและพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นรายบุคคล

5) การทดสอบหลังเรียน (Post-test) เมื่อสิ้นสุดการจัดการเรียนรู้ครบทั้ง 10 แผน ผู้วิจัยทำการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านขั้นสูงกับนักเรียนกลุ่มเป้าหมายอีกครั้ง โดยใช้แบบทดสอบฉบับเดียวกับก่อนเรียน

6) การประเมินการจัดการเรียนรู้ ให้นักเรียนตอบแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจและการรับรู้ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ ตามขั้นตอนและวิธีการทางสถิติ ดังนี้

5.1 การวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือและนวัตกรรม

ระยะที่ 1 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ ดังนี้

1) วิเคราะห์ความเที่ยงตรง ของแผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบ และแบบประเมินต่าง ๆ โดยใช้การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์วิเคราะห์ความเหมาะสมของนวัตกรรม นำผลการประเมินจากแบบประเมินคุณภาพนวัตกรรมโดยผู้เชี่ยวชาญ มาหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วเทียบกับเกณฑ์การประเมิน

5.2 การวิเคราะห์ผลการใช้นวัตกรรม

ระยะที่ 2 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมกับกลุ่มเป้าหมาย มาวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ดังนี้

1) การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านขั้นสูง: เปรียบเทียบผลคะแนนสอบก่อนเรียน (Pre-test) และหลังเรียน (Post-test) ของนักเรียน โดยใช้ค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้สถิติ t-test for Dependent Samples

2) การวิเคราะห์ความสามารถในการอ่านขั้นสูงและพฤติกรรมการเรียนรู้ นำข้อมูลจากแบบประเมินความสามารถในการอ่านขั้นสูง และแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำค่าเฉลี่ยที่ได้ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมาย เพื่อสรุปว่านักเรียนมีความสามารถและพฤติกรรมอยู่ในระดับใด โดยมี 5 ระดับคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง พอใช้ ปรับปรุง

3) การวิเคราะห์การจัดการเรียนรู้ของครู: นำข้อมูลจาก แบบประเมินการจัดการเรียนรู้ของครู มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจหรือการรับรู้ของนักเรียนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ข้อมูลจากการจดบันทึก การสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ใช้วิธีการ วิเคราะห์เนื้อหาโดยการจัดหมวดหมู่ข้อมูล ตีความ และสรุปผลในรูปแบบความเรียง

ผลการวิจัย

การพัฒนาความสามารถในการอ่านขั้นสูงของนักเรียน ด้วยเทคนิคการสอนแบบ DEEP ร่วมกับการใช้หนังสือพระราชนิพนธ์ ในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี นำเสนอผลการศึกษา 2 ประเด็นตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ผลการสร้างนวัตกรรม จากการประเมินนวัตกรรมโดยใช้แบบประเมินการพัฒนาความสามารถในการอ่านสูงตามการจัดการเรียนรู้ของครู จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน โดยใช้การประเมินนวัตกรรมพัฒนาความสามารถในการอ่านสูง ตามการจัดการเรียนรู้ของครู พบว่า การจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านขั้นสูง โดยใช้หนังสือพระราชนิพนธ์ ในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.50, S.D. = 0.30)

2. ผลการนำนวัตกรรมไปใช้ ผลการนำนวัตกรรมไปใช้ นำเสนอคุณภาพของนวัตกรรมตามตัวแปรของการศึกษา 3 ประเด็น ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านขั้นสูง ความสามารถในการอ่านขั้นสูง และพฤติกรรมการเรียนรู้พัฒนาความสามารถในการอ่านขั้นสูง อธิบายรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ 1 การประเมินนวัตกรรมพัฒนาความสามารถในการอ่านสูง ตามผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านขั้นสูงของนักเรียน ((N=24)

คะแนนสอบ	$\overline{X}$	**S.D**
คะแนนสอบก่อนเรียน	15.00	2.15
คะแนนสอบหลังเรียน	25.50	1.01
ค่าเฉลี่ยของผลต่าง	10.50	

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่าผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านขั้นสูงของนักเรียน โดยใช้หนังสือพระราชนิพนธ์ ในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 15.00 หลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 25.50 สูงกว่าก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยของผลต่างเท่ากับ 10.50

ตารางที่ 2 การประเมินนวัตกรรมพัฒนาความสามารถในการอ่านสูง ตามความสามารถในการอ่านขั้นสูงของนักเรียน (N=24)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่	**คะแนนเต็ม**	$\overline{X}$	**S.D.**	**ระดับคุณภาพ**
1	50	40.50	0.72	มาก
2	50	46.17	1.34	มากที่สุด
3	50	41.04	0.81	มากที่สุด
4	50	41.04	0.81	มากที่สุด
5	50	46.17	1.34	มากที่สุด
6	50	46.17	1.34	มากที่สุด

แผนการจัดการเรียนรู้ที่	คะแนนเต็ม	$\overline{X}$	S.D.	ระดับคุณภาพ
7	50	40.50	0.72	มาก
8	50	41.04	0.81	มากที่สุด
9	50	41.04	0.81	มากที่สุด
10	50	41.04	0.81	มากที่สุด
รวม	**50**	**42.47**	**0.71**	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่าความสามารถในการอ่านขั้นสูงของนักเรียนโดยใช้หนังสือพระราชนิพนธ์ ในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 42.47, S.D. =0.71)

ตารางที่ 3 การประเมินนวัตกรรมพัฒนาความสามารถในการอ่านสูง ตามพฤติกรรมการเรียนรู้พัฒนาความสามารถในการอ่านขั้นสูงของนักเรียน

พฤติกรรมการเรียนรู้พัฒนาความสามารถในการอ่านขั้นสูงของนักเรียน	$\overline{X}$	S.D.	แปลความ
1. นักเรียนตั้งเป้าหมายในการพัฒนาทักษะการอ่านของตนเอง	2.58	0.50	
2. นักเรียนมีความสนใจและกระตือรือร้นในการอ่านเนื้อหาต่าง ๆ	2.63	0.49	
3. นักเรียนอ่านหนังสือหรือบทความเพิ่มเติมนอกเหนือจากที่ครูกำหนด	2.75	0.41	
4. นักเรียนมีความพยายามอ่านเนื้อหาที่ยากและท้าทาย	2.58	0.51	
5. นักเรียนกำกับตนในการอ่านได้ทุกที่ทุกเวลา	2.5	0.51	
6. นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่จัดขึ้น	2.75	0.46	
7. นักเรียนเสนอความช่วยเหลือเพื่อนในการทำกิจกรรม	2.42	0.51	
8. นักเรียนรับฟังความคิดเห็นของเพื่อน	2.58	0.51	
9. นักเรียนแสดงความคิดเห็นให้ชั้นเรียน	2.83	0.34	
10. นักเรียนมีความเพลิดเพลินและสนุกกับการอ่าน	2.29	0.44	
รวม	**25.92**	**0.16**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมการเรียนรู้พัฒนาความสามารถในการอ่านขั้นสูงของนักเรียน โดยใช้หนังสือพระราชนิพนธ์ ในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 25.92, S.D. =0.16)

การอภิปรายผลการวิจัย

การพัฒนาความสามารถในการอ่านขั้นสูงของนักเรียนด้วยเทคนิคการสอนแบบ DEEP ร่วมกับการใช้หนังสือพระราชนิพนธ์ ในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ผู้วิจัยขออภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. ผลการสร้างนวัตกรรมจากการศึกษา พบว่า นวัตกรรมที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.50, S.D. = 0.30) ทั้งนี้เป็นเพราะกระบวนการสร้างนวัตกรรมได้ผ่านการวิเคราะห์หลักสูตรและการออกแบบอย่างเป็นระบบ โดยบูรณาการเทคนิคการสอนแบบ DEEP ซึ่งประกอบด้วยขั้น Discover (ค้นคว้า), Elaborate (ขยายความ), Evaluate (ประเมินผล) และ Present (นำเสนอ) เข้ากับคุณค่าทางวรรณศิลป์ของ หนังสือพระราชนิพนธ์ฯ ทำให้รูปแบบการจัดการเรียนรู้มีความชัดเจน ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เชิงลึก นอกจากนี้ การออกแบบการวัดและประเมินผลยังครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุภางค์ อั๋นประเสริฐ (2563) ที่กล่าวว่า นวัตกรรมการเรียนรู้ที่มีคุณภาพต้องตั้งอยู่บนฐานของกระบวนการเรียนรู้ที่ชัดเจน มีการวัดผลที่หลากหลาย และสามารถสะท้อนผลการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง ส่งผลให้นวัตกรรมนี้มีความเหมาะสมเชิงวิชาการและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงในบริบทสถานศึกษา

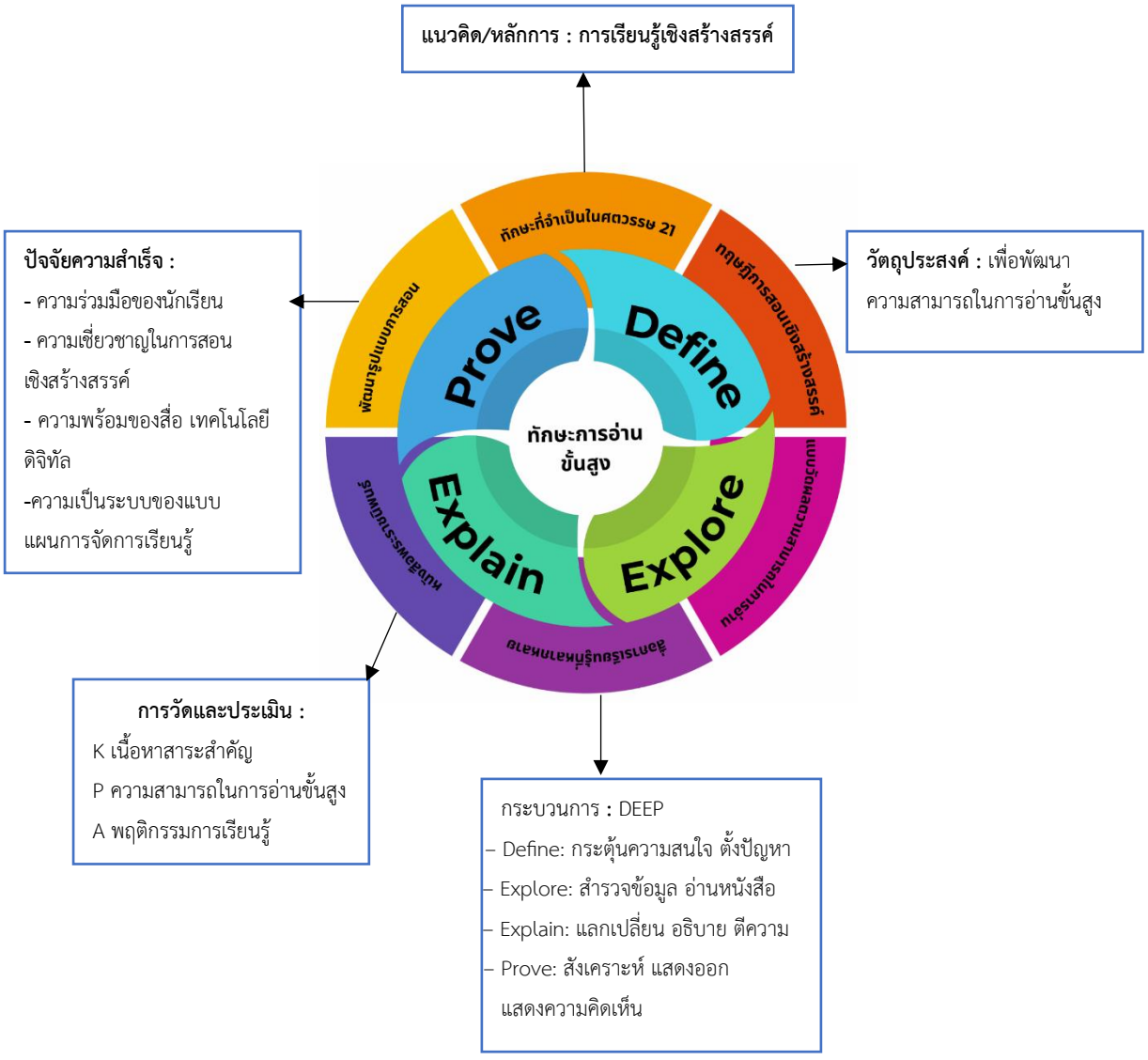
2. ผลการนำนวัตกรรมไปใช้จากการนำนวัตกรรมไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย ผู้วิจัยพบประเด็นสำคัญที่นำไปสู่การอภิปรายผล ดังนี้ ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน: นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน ($\overline{X}$ = 25.50) สูงกว่าก่อนเรียน ($\overline{X}$ = 15.00) โดยมีพัฒนาการเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน ($\overline{X}$= 10.50) ผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าการใช้หนังสือพระราชนิพนธ์ฯ ซึ่งมีเนื้อหาที่ลึกซึ้งและภาษาที่สละสลวย เป็นสื่อกระตุ้นการเรียนรู้ ร่วมกับกระบวนการ DEEP ที่ฝึกให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์เป็นลำดับขั้น ช่วยให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ วรัญญู ศรีโพธิ์ (2562) ที่ระบุว่า การใช้สื่อที่มีคุณค่าทางวรรณกรรมช่วยส่งเสริมทักษะการอ่านเชิงลึกและการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิผล ด้านความสามารถในการอ่านขั้นสูง: ผลการประเมินพบว่า นักเรียนมีความสามารถในการอ่านขั้นสูงอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 42.47, S.D. = 0.71) โดยนักเรียนสามารถทำคะแนนได้ดีในทุกแผนการจัดการเรียนรู้ (คะแนนเฉลี่ยสูงกว่าร้อยละ 80) สิ่งนี้สะท้อนให้เห็นว่า ขั้นตอนของ DEEP โดยเฉพาะขั้น Elaborate (ขยายความ) และ Evaluate (ประเมินผล) มีส่วนสำคัญที่ช่วยให้นักเรียนฝึกฝนการตีความ แยกแยะสาระสำคัญ และประเมินคุณค่าจากการอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของ สุภางค์ อั๋นประเสริฐ (2563) ที่ย้ำว่า การพัฒนาทักษะการอ่านขั้นสูงจำเป็นต้องใช้กระบวนการที่เอื้อต่อการคิดเชิงวิพากษ์และการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ด้านพฤติกรรมการเรียนรู้: นักเรียนมีพฤติกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านขั้นสูงอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 25.92, S.D. = 0.16) โดยพฤติกรรมที่โดดเด่นคือ การแสดงความคิดเห็น และการอ่านเพิ่มเติม แสดงให้เห็นว่านวัตกรรมนี้ช่วยสร้างบรรยากาศการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ทำให้นักเรียนกระตือรือร้นและกล้าแสดงออก สอดคล้องกับแนวคิดของ พิมพ์ใจ แก้วงาม (2565) ที่พบว่า การจัดการเรียนรู้ที่เน้นการมีส่วนร่วมและการสะท้อนคิด ช่วยส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น ด้านการจัดการเรียนรู้

ของครู: จากผลการประเมินที่อยู่ในระดับมากที่สุด ชี้ให้เห็นว่า ครูผู้สอนสามารถใช้เทคนิค DEEP ในการอำนวยความสะดวกและจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้เป็นอย่างดี ซึ่งเป็นปัจจัยเกื้อหนุนให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีในตัวผู้เรียน สอดคล้องกับแนวคิดของ ประภัสสร จันทร์สว่าง (2564) ที่กล่าวว่า นวัตกรรมที่มีประสิทธิภาพจะต้องบูรณาการทั้งความสำเร็จของผู้เรียนและศักยภาพการจัดการเรียนรู้ของครูไปพร้อมกัน

จากผลการวิจัยดังกล่าว นวัตกรรมพัฒนาความสามารถในการอ่านขั้นสูงที่พัฒนาขึ้นไม่เพียงส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน แต่ยังช่วยยกระดับความสามารถและพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างรอบด้าน และสามารถเป็นต้นแบบสำหรับการพัฒนาทักษะการอ่านขั้นสูงในระดับมัธยมศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้องค์ความรู้ใหม่ในการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้เทคนิค DEEP ที่สอดคล้องกับทฤษฎีการสอนเชิงสร้างสรรค์ของ John Dewey (1916) ซึ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์จริงและการมีส่วนร่วมอย่างเป็นระบบ

ภาพที่ 1 แผนภาพนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้เทคนิคการสอนแบบ DEEP

นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้เทคนิคการสอนแบบ DEEP มีกระบวนการจัดการเรียนรู้แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ

1) D – Define (กระตุ้นความสนใจและตั้งปัญหา) การสร้างสถานการณ์หรือตั้งคำถามนำเพื่อกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดปัญหาหรือประเด็นหลักที่ต้องการศึกษา ซึ่งทำให้การอ่านมีจุดมุ่งหมายและความท้าทายมากยิ่งขึ้น

2) E – Explore (สำรวจข้อมูลและอ่านหนังสือ) เมื่อผู้เรียนมีโจทย์ที่ชัดเจนแล้ว ขั้นตอนนี้มุ่งให้ผู้เรียนลงมืออ่านและสำรวจข้อมูลจากหนังสือพระราชนิพนธ์ด้วยตนเองอย่างอิสระ เพื่อรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องและใช้ตอบโจทย์ที่ตั้งไว้ในขั้นตอนแรก

3) E – Explain (แลกเปลี่ยน อธิบาย และตีความ) หลังจากผู้เรียนได้ข้อมูลจากการสำรวจแล้ว จะเข้าสู่กระบวนการแลกเปลี่ยน อธิบาย และอภิปรายสิ่งที่เรียนรู้ร่วมกับเพื่อนและครู เพื่อให้เกิดการตีความที่หลากหลายและสร้างความเข้าใจที่ลึกซึ้งจากมุมมองที่แตกต่างกัน

4) P – Prove (สังเคราะห์ แสดงออก และแสดงความคิดเห็น) ผู้เรียนจะนำความรู้ที่ได้รับจากการอ่านและการอภิปรายมาสังเคราะห์ และถ่ายทอดออกมาในรูปแบบที่สร้างสรรค์ เช่น การเขียนเรียงความ การนำเสนอผลงาน หรือการสร้างสรรค์ชิ้นงานเชิงประจักษ์ เพื่อสะท้อนความเข้าใจที่แท้จริงและพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์

สรุป

ผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า การพัฒนาความสามารถในการอ่านขั้นสูงของนักเรียนด้วยเทคนิคการสอนแบบ DEEP ร่วมกับการใช้หนังสือพระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เป็นไปตามวัตถุประสงค์ทั้งสองประการ กล่าวคือ

1) การสร้างนวัตกรรมพัฒนาความสามารถในการอ่านขั้นสูงของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนาส่วงวิทยา พบว่า นวัตกรรมที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ได้รับการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้แบบประเมินคุณภาพนวัตกรรมพัฒนาความสามารถในการอ่านสูง ตามการจัดการเรียนรู้ของครู มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.50, S.D. = 0.30) ซึ่งนวัตกรรมดังกล่าวมีองค์ประกอบครบถ้วนตามหลักการพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอน ได้แก่ แนวคิดเชิงสร้างสรรค์ วัตถุประสงค์ กระบวนการ เทคนิคการสอนแบบ DEEP การวัดและประเมินผล และการสะท้อนผลการเรียนรู้ ซึ่งสะท้อนถึงความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำไปใช้จริง

2) การศึกษาผลการใช้นวัตกรรม พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านขั้นสูงของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีผลต่างเฉลี่ย 10.50 นอกจากนี้นักเรียนยังมีความสามารถในการอ่านขั้นสูงโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 42.47, S.D. =0.71) และมีพฤติกรรมการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 25.92, S.D. =0.16) ซึ่งสะท้อนว่านักเรียนสามารถคิด วิเคราะห์ และสังเคราะห์ความรู้จากการอ่านได้ดียิ่งขึ้น ตลอดจนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ตามขั้นตอนของเทคนิคการสอนแบบ DEEP อย่างเหมาะสม

โดยสรุป นวัตกรรมพัฒนาความสามารถในการอ่านขั้นสูงที่พัฒนาขึ้นไม่เพียงแต่ช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน แต่ยังส่งเสริมความสามารถเชิงวิเคราะห์ การเรียนรู้เชิงรุก และพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างรอบด้าน สามารถใช้เป็นต้นแบบในการยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้การอ่านขั้นสูงในระดับมัธยมศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัย พบว่า นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการสอนแบบ DEEP ร่วมกับการใช้หนังสือพระราชนิพนธ์ สามารถพัฒนาความสามารถในการอ่านขั้นสูงของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม ยังพบประเด็นบางด้านที่ควรได้รับการพัฒนาเพิ่มเติม เพื่อให้การนำนวัตกรรมไปประยุกต์ใช้เกิดประสิทธิผลสูงสุดและเหมาะสมกับบริบทของผู้เรียนที่หลากหลาย ดังนั้น ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะแนวทางในการนำผลการวิจัยไปใช้ ดังต่อไปนี้

1) จากผลการประเมินพฤติกรรมด้านความเพลิดเพลินในการอ่านซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น เมื่อนำนวัตกรรมไปใช้ควรเพิ่มกิจกรรมการอ่านเชิงสร้างสรรค์และสื่อที่หลากหลาย เพื่อเสริมแรงจูงใจและทัศนคติที่ดีต่อการอ่านของผู้เรียน

2) ด้านพฤติกรรมการช่วยเหลือกันในกลุ่มยังอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ จึงควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมืออย่างเป็นระบบ กำหนดบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจน และใช้การประเมินทั้งรายบุคคลและรายกลุ่มควบคู่กัน

3) การกำกับตนเองในการอ่านของผู้เรียนยังไม่สม่ำเสมอ เมื่อนำนวัตกรรมไปใช้ควรส่งเสริมการฝึกอ่านอย่างต่อเนื่องด้วยการใช้บันทึกการอ่านและกิจกรรมสะท้อนคิดรายบุคคล

4) นักเรียนมีความสามารถในการอ่านขั้นสูงเพิ่มขึ้น แต่ควรเสริมกิจกรรมคำถามเชิงวิเคราะห์ระดับสูงและการอภิปรายเชิงวิพากษ์อย่างต่อเนื่อง เพื่อยกระดับการคิดเชิงลึกให้มั่นคงยิ่งขึ้น

5) การนำนวัตกรรมไปใช้ในบริบทอื่น ควรปรับระดับความยากของเนื้อหา เวลาในการจัดกิจกรรมและรูปแบบการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับศักยภาพและบริบทของผู้เรียนแต่ละกลุ่ม

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาความสามารถในการอ่านขั้นสูงด้วยเทคนิคการสอนแบบ DEEP ร่วมกับหนังสือพระราชนิพนธ์ฯ ผู้วิจัยได้พบประเด็นที่น่าสนใจซึ่งสามารถนำไปขยายผลและต่อยอดองค์ความรู้ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น จึงขอเสนอแนะประเด็นสำหรับการทำวิจัยในครั้งต่อไป ดังนี้

1) ศึกษาเปรียบเทียบกับสื่ออื่น ควรศึกษาการใช้เทคนิค DEEP ร่วมกับสื่อประเภทอื่น เช่น วรรณกรรมท้องถิ่น, สื่อดิจิทัล เพื่อเปรียบเทียบผลต่อแรงจูงใจและความเหมาะสมในการพัฒนาทักษะการอ่าน

2) บูรณาการทักษะสังคม ควรพัฒนากิจกรรมที่ผสานการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) เข้ากับเทคนิค DEEP อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อยกระดับทักษะการทำงานเป็นทีม

3) ติดตามผลระยะยาว ควรศึกษาแบบติดตามผล (Longitudinal Study) เพื่อตรวจสอบความคงทนของทักษะการอ่านขั้นสูงและพฤติกรรมการกำกับตนเองหลังสิ้นสุดการทดลอง

4) ขยายกลุ่มเป้าหมาย ควรขยายขอบเขตการวิจัยสู่ระดับชั้นหรือบริบทสถานศึกษาที่แตกต่างกัน เพื่อยืนยันประสิทธิภาพและความยืดหยุ่นของนวัตกรรม

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ. (2539). *พระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทเกี่ยวกับภาษาไทย.* กรุงเทพมหานคร.

กรมวิชาการ. (2552). *การอ่านเป็นวาระแห่งชาติ.* กระทรวงศึกษาธิการ.

ประภัสสร จันทร์สว่าง. (2564). *นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21*. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พระพัฒนพล สิริสุวณโณ และวิทยา ทองดี. (2566). *การพัฒนานวัตกรรมการศึกษาในยุคดิจิทัล.* สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏ.

พิมพ์ใจ แก้วงาม. (2565). *การพัฒนาพฤติกรรมการเรียนรู้เชิงรุกของผู้เรียน.* สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

วรัญญู ศรีโพธิ์. (2562). *การจัดการเรียนรู้ภาษาไทยเพื่อส่งเสริมการคิดเชิงวิเคราะห์.* สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วรรณี โสมประยูร. (2553). *ภาษาไทยกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน.* สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิชัย วงษ์ใหญ่. (2563). *การจัดการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์.* สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิชัย วงษ์ใหญ่, มารุต พัฒผล. (2563). *การจัดการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์และนวัตกรรมการสอน.* สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2567). *ประกาศนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง นโยบายและจุดเน้นการจัดการศึกษาประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567–2.* กระทรวงศึกษาธิการ.

ศิวรักษ์ ศรีสะอาดดี, ยศวีร์ สายฟ้า. (2566). *การจัดการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ในศตวรรษที่ 21*. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

อารีย์ รังสิยานนท์. (2564). *การออกแบบและพัฒนานวัตกรรมการศึกษาโดยใช้โมเดล ADDIE*. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.